

INNHOOLD

Forord	9
Kapittel 1	
Religion i barnehagehverdagen	11
Hva bør en barnehagelærer kunne om religion?	11
Om framstillingen	21
Refleksjonsoppgaver	22
Kapittel 2	
Perspektiver på religion og livssyn	23
Kompetanse om religion og livssyn i Norge	23
Religion, religioner, religiøse tradisjoner	25
Livssyn – en ikke-religiøs tradisjon	28
Å tilnærme seg religiøse tradisjoner – innenfra og utenfra	28
Religion og kjønn	29
Barn i religiøse tradisjoner	31
Refleksjonsoppgaver	34
Kapittel 3	
Rammeverk for barnehager og barnehagelærerutdanning	
– lover og forskrifter	35
Rammeverk for barnehage	35
Refleksjonsoppgaver	43
Kapittel 4	
Etikk	44
Etiske refleksjoner og grunnmodeller	45
Områdeetikk	55
Profesjonsetikk	59
Refleksjonsoppgaver	70

Kapittel 5

Kristendommen	71
Norge i dag – et kristent land?	71
Kristendommen i korte trekk	73
Kristendommens eldste historie	77
Bibelen	85
Med et fugleperspektiv på kristendommens historie.	91
Kristendommen i barnehagehverdagen	99
Refleksjonsoppgaver	108

Kapittel 6

Livssynshumanisme.	109
Humanisme i korte trekk	109
Fra humanisme til livssynshumanisme.	111
Ulike betegnelser på livssynshumanisme	112
Livssynshumanisme i Norge	113
Humanistisk etikk	118
Barn og barneoppdragelse.	119
Finnes det humanistiske høytider?	121
Livssynshumanisme i barnehagen	123
Refleksjonsoppgaver	124

Kapittel 7

Islam.	125
Hvem er muslimene i Norge?	125
Islam i korte trekk	128
Islams oppkomst og historie	130
Religiøs praksis.	139
Barn, barneoppdragelse og kjønn	143
Islam i barnehagen	145
Refleksjonsoppgaver	152

Kapittel 8

Hinduisme, buddhisme og sikhisme	153
Asia og «Østens religioner»	153
Hinduisme	155
Buddhismen	166
Sikhismen	177
Hinduisme, buddhisme og sikhisme i barnehagen	185
Refleksjonsoppgaver	187

Kapittel 9

Nyreligiøsitet	188
Nyreligiøsitet i Norge i dag	189
Nyreligiøsitet i korte trekk	190
Nyreligiøsitetens historie	193
Praksis: alternativ medisin	195
Nyreligiøsitet og barnehagehverdagen	196
Refleksjonsoppgaver	199

Kapittel 10

Filosofi i barnehagen	200
Filosofi – og filosofi i barnehagens rammeplan	200
Praktisk arbeid med filosofi i barnehagen – strukturerte og spontane aktiviteter	205
Strukturerte opplegg	206
Spontane aktiviteter	208
Barnehagelærerens rolle	209
Arbeid med filosofi – barns deltakelse og aktivitet	212
Refleksjonsoppgaver	214

Kapittel 11

Barn i vanskelige livssituasjoner	215
Vanskelige livssituasjoner	215
Åpenhet og samtale	217
Samlivsbrudd	218
Når kriser inntreffer	220
Krisepedagogikk	220
Å samtale med barn om døden	224
Livet etter døden – religiøst eller ikke?	225
Henvisningskompetanse og samarbeid med andre instanser	226
Refleksjonsoppgaver	227

Kapittel 12

Religioner i barnehagen – noen sluttrefleksjoner	228
Mangfold	228
Hva skal barnehagen gjøre med religion?	229
Hva skal barnehagen gjøre med filosofi og etikk?	231
Hvordan skal barnehagelærere forholde seg til religioner, livssyn og filosofi?	233
Interkulturell kompetanse	233

Referanser	236
Aktuelle nettsteder	242
Stikkord	244